Demokratia-, kieli- ja perusoikeusasioiden yksikkö

LAUSUNTO
28.9.2017

OM 51/03/2016

Eduskunnan perustuslakivaliokunta

HALLITUKSEN TOIMENPITEET VIITTOMAKIELTÄ KÄYTTÄVIEN OIKEUKSIEN TOTEUTUMISEN TURVAAMISEKSI

Eduskunnan perustuslakivaliokunta on pyytänyt oikeusministeriöltä kirjallista asiantuntijalausuntoa hallituksen vuosikertomuksen 2016 (K 14/2017 vp) käsittelyä varten. Eduskunta on hallituksen vuosikertomuksen 2015 liitteestä 3 ilmenevästi hyväksynyt perustuslakivaliokunnan ehdotuksesta viittomakieltä käyttävien oikeuksia koskevan lausuman (HE 294/2014 vp, PeVM 10/2014 vp, EV 346/2014 vp). Lausumassa edellytetään, että hallitus ryhtyy toimenpiteisiin sen turvaamiseksi, että viittomakieltä käyttävien oikeudet toteutuvat koko maassa siten kuin heidän kielellisiä oikeuksiaan koskevaa lainsäädäntöä laadittaessa on tarkoitettu. Perustuslakivaliokunta on todennut hallituksen vuosikertomuksesta 2015 antamassaan lausunnossa, että valiokunnan mielestä lausumassa korostettujen seikkojen toteuttaminen on vielä siinä määrin kesken, että lausuma on edelleen tarpeellinen ja se tulee säilyttää (PeVL 25/2016).

Kirjallisena lausuntonaan oikeusministeriö toteaa seuraavaa:

Oikeusministeriön 13.5.2015 asettaman viittomakielen yhteistyöryhmän toimikausi päättyi 31.12.2016. Oikeusministeriö on asettanut uuden viittomakielen yhteistyöryhmän toimikaudeksi 13.2.2017–31.12.2018. Viranomaistahojen, Kuurojen Liitto ry:n ja Finlandssvenska teckenspråkiga rf:n lisäksi uudessa yhteistyöryhmässä on edustettuna Kuurosokeat ry. Yhteistyöryhmä käsittelee valtioneuvoston piirissä ajankohtaisia viittomakieliin liittyviä asioita ja pyrkii varmistamaan hyvää tiedonkulkua keskeisten toimijoiden välillä. Lisäksi yhteistyöryhmä seuraa viittomakielilain (359/2015) toteutumista sekä pyrkii lisäämään eri toimijoiden tietoisuutta lain sisällöistä ja soveltamisesta.

Viittomakielen yhteistyöryhmä on keskustellut tulkkauspalveluista. Yhteistyöryhmän tarkoituksena on käsitellä muun muassa sosiaali- ja tervey-

Käyntiosoite
Kasarmikatu 42
HELSINKI

Postiosoite
PL 25
00023 VALTIONEUVOSTO

Puhelin
02951 6001

Faksi
09 1606 7731

Sähköpostiosoite
oikeusministerio@om.fi

denhuollon palveluita viittomakieltä käyttävien näkökulmasta sekä valtioneuvoston kanslian linjauksia viittomakielen käytöstä ministeriöiden viestinnässä. Valtioneuvoston kieli- ja käännöslinjaukset annettiin 10.4.2017. Niissä viitataan viittomakielilakiin ja viittomakielisten kielellisiin oikeuksiin, ja ne sisältävät viittomakielistä viestintää koskevan toimenpide-ehdotuksen (Valtioneuvoston kanslian ohje: Valtioneuvostossa noudatettavat kielelliset periaatteet ja linjaukset, VNK/813/05/2016).

Ministeriöt julkaisevat mahdollisuuksien mukaan tärkeimpiä aineistoja viittomakielillä. Esimerkiksi oikeusministeriö on julkaissut kesällä 2017 viittomakielellä esitteen, jossa kerrotaan tietoja rikoksen uhriksi joutuneille.

Viittomakielen yhteistyöryhmä päivittää ja ryhtyy toteuttamaan edellisen yhteistyöryhmän laatimaa suunnitelmaa viittomakielilain jalkauttamisesta. Suunnitelma sisältää toimenpiteitä viittomakielilakia ja viittomakieliä koskevan tiedon levittämisestä muun muassa ministeriöiden ja kuntien virkamiehille sekä erityisesti opetus- sekä sosiaali- ja terveydenhuollon sektorille. Yhteistyöryhmän tarkoituksena on myös järjestää yhteistyössä lapsiasiavaltuutetun kanssa eri alojen asiantuntijoille suunnattu keskustelutilaisuus sisäkorvaistutetta käyttävien lasten oikeudesta viittomakieleen keväällä 2018.

Oikeusministeriön yhteydessä toimivan kieliasiain neuvottelukunnan jäseniin kuuluu Kuurojen Liitto ry:n edustaja. Nykyisen neuvottelukunnan toimikausi on 1.4.2016–31.3.2020. Neuvottelukunta järjestää kerran vuodessa kieliasiain neuvottelupäivän, jonka tavoitteena on aito dialogi hallituksen ja eri kieliryhmien välillä. Neuvottelupäivään kutsutaan muun muassa Kuurojen Liitto ry ja Finlandssvenska teckenspråkiga rf. Seuraava neuvottelupäivä järjestetään 3.10.2017, ja sen aiheena ovat kielelliset oikeudet sote- ja maakuntauudistuksessa.

Valtioneuvoston kertomus kielilainsäädännön soveltamisesta annetaan eduskunnalle syksyn 2017 aikana. Viittomakieliä käsitellään kertomuksessa pääteemojen yhteydessä, eikä erikseen, kuten aikaisemmissa kertomuksissa.

Lisätietoja asiasta antaa ylitarkastaja Maria Soininen
(etunimi.sukunimi@om.fi, puh. 02951 50067).

TIEDOKSI OM/DKY